

**Starptautisko inovatīvo farmaceitisko
firmu asociācija**

Skolas iela 3, Rīga, LV-1010
Tālrunis: +371 29110062
e-pasts: siffa@siffa.lv
web: www.siffa.lv

**Latvijas Patentbrīvo Medikamentu
Asociācija**

Mūrnieku iela 12A – 2, Rīga, LV-1009
Tālrunis: + 371 27829001
e-pasts: lpma@lpma.lv
web: www.lpma.lv

SIFFA un LPMA Ētikas komisija

Video-sēdes protokols Nr.05 – 2023
2023.gada 19.oktobris

Piedalās:

1. Anda Blumberga, komisijas locekle;
2. Anda Gedrovica, komisijas locekle;
3. Arta Kleinberga, komisijas locekle;
4. Sandra Kļaviņa, komisijas locekle;
5. Inta Saprovska, komisijas priekšsēdētāja.

Darba kārtība:

1. Saziņa ar Veselības inspekciju par zāļu reklāmas jautājumiem

I.Saprovska informē: SIFFA un LPMA Ētikas Komisija (turpmāk – Komisija) aicināja uz video-saziņu Veselības inspekcijas (VI) pārstāvi (____), lai detalizētāk pārrunātu publiskos ierakstus komunikāciju vietnēs, tostarp iepriekš izskatīto gadījumu par konkrētu recepšu zāļu pieminēšanu ___ vietnē.

Komisijas ieskatā šāds ieraksts komunikāciju vietnē pārkāpj 2011.gada 17.maija Ministru kabineta noteikumus Nr.378 “Zāļu reklamēšanas kārtība un kārtība, kādā zāļu ražotājs ir tiesīgs nodot ārstiem bezmaksas zāļu paraugus” (turpmāk – Noteikumi), tomēr VI uzskatīja, ka šis paziņojums par recepšu zāļu cenām nav reklāma. Tāpēc Komisija vēlējas precizēt VI viedokli par esošā normatīvā regulējuma piemērotību digitālajai videi, kā arī salīdzinoši plašo jēdziena “zāļu reklāma” piemērošanu, interpretējot tiesību normas, kas nerada piemērošanas skaidrību un vienveidību ne vien VI darbā, bet apgrūtina arī zāļu ražotāju un sadarbības partneru iespējas novērtēt savu darbību atbilstību normatīvo aktu prasībām. Kā objektīvi tiek novērtēts, vai izvietotā informācija pēc būtības veicina vai neveicina zāļu popularitāti vai pieprasījumu pēc tām un pēc kādiem kritērijiem vai pazīmēm VI novērtē kāds ir bijis personas nolūks, mērķis, to vidū slēpts vai sekundārs, izplatot konkrēta veida informāciju?

VI paskaidroja, ka katru paziņojuma vai pasākuma atbilstību reklāmas jēdzienam vērtē individuāli, kāds ir tā nolūks un mērķis un vai pastāv kritērijs – reklāmas pazīme, ņemot vērā, ka zāļu reklāma nozīmē jebkāda veida paziņojumu, darbību un pasākumu nolūkā veicināt zāļu izrakstīšanu, izplatīšanu vai piegādi. Konkrētais piemērs ar recepšu zāļu pieminēšanu komunikāciju vietnē nav reklāma; tā vēstījuma mērķis par cenām ir informatīvs.

Komisijas ieskatā sabiedrībai vispār nevajadzētu publiski pieminēt recepšu zāles, atstājot to kompetento speciālistu ziņā. Bez tam ar publisku ierakstu palīdzību iespējams veidot gan zāļu reklāmu, gan antireklāmu. SIFFA un LPMA Labas prakses un ētikas kodeksa (turpmāk – Kodekss) 2.pielikums “Digitālo kanālu izmantošanas principi” nosaka, ka dalībuzņēmumi ir atbildīgi par visiem materiāliem, kas tiek izplatīti, izmantojot jebkuru digitālo kanālu, kuru ir iniciējuši, kuram ir piešķīruši zīmolu un/vai sponsorējuši dalībuzņēmumi vai jebkura trešā puse, kas rīkojas to vārdā, tostarp par zāļu reklamēšanu, un ka, piemēram,

jebkura receptšu zāļu pieminēšana, visticamāk, tiks uzskatīta par šo zāļu reklamēšanu sabiedrībai un ir aizliegta.

Tāpēc Komisija rosināja VI sagatavot preses relīzi sabiedrībai, aicinot izvērtēt publikācijas, rakstot par zālēm, tostarp īpaši par receptšu medikamentiem.

Komisija

Nolemj:

Aicināt SIFFA un LPMA valdes sagatavot preses relīzes sabiedrībai ar aicinājumu izvērtēt publiskus ierakstus par receptšu zālēm un atturēties no tiem.

2. Par reklāmas materiāliem

I. Saprovskā informē: Komisija ir aktualizējusi vadlīnijas SIFFA un LPMA biedriem (ņemot vērā Noteikumu grozījumus kopš 2015.gada, kad Noteikumu 23.panta un Kodeksa 11.panta skaidrojumi tika sākotnēji sagatavoti), pamatojoties uz Noteikumu, tostarp, 18.6., 23., 27.panta un Kodeksa 11.panta (Dāvanu aizliegums) piemērošanu par izdales materiāliem veselības aprūpes speciālistiem (VAS) – pielikumā.

Komisijas un arī VI rīcībā ir vairāki piemēri par aprītē esošiem zāļu reklāmas bločiem ar noplēšamām lapām un lapas piezīmju veikšanai, kas satur arī zāļu reklāmu, un kas ir izplatīti VAS. Šādu materiālu izplatīšana pārkāpj Kodeksa un tā Piemērošanas noteikumu 11.punktu, bet piezīmju lapu gadījumā ar zāļu reklāmu – arī Noteikumu 23.punktu, un tie nav “izglītojoši materiāli”. Ir sagatavota publikācija žurnālam “Latvijas Ārsts” VAS informēšanai, norādot uz Kodeksa un Noteikumu prasībām šādiem reklāmas “izdales materiāliem”.

Komisija

Nolemj:

1. Informēt SIFFA un LPMA biedrus par aktualizētajām vadlīnijām attiecībā uz reklāmas izdales materiāliem VAS, aicinot tos strikti ievērot.
2. Nosūtīt Komisijas vēstules visiem SIFFA un LPMA biedriem, kuru izdales materiāli ārsti pārkāpj Kodeksa prasības un Noteikumus, aicinot tos izņemt no aprītes.

Komisijas priekšsēdētāja

Inta Saprovskā